בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תקל"א

יו"ט
סוכות
תשפ"ז

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 073-388-6654, בארה"ב: 605-477-4445

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים עכשיו לפני **חג הסוכות**, ונמצאים אנו ב**ארבעה ימים שבין יוה"כ לחג הסוכות**, ורבינו ז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' סו) בשם הבעש"ט הקדוש: **מחרת יום־הכיפורים נקרא "שם ה'" - "גאט'ס נאמען"**; והיה מוהרא"ש רגיל לומר, שאצל העולם נקרא רק היום למחרת יוה"כ "שם ה'", אבל באמת **כל ארבעה ימים אלו** נקראים "שם ה'" - "גאט'ס נאמען", כי הרי לשמו של הקב"ה יש **ד' אותיות הוי"ה**, ויש **ד' צירופים**, **וד' עולמות**, וזה מה שמאיר ביותר בארבעה ימים אלו.

והעניין בזה שמחרת יוה"כ נקרא "**שם ה'**", כי הנה זכינו ביוה"כ שהקב"ה מחל לנו על הכל, וכהלשון בברכה בתפילת העמידה: '**וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה**'; ונעשינו כ'בן שנה' ללא חטא - **כל אחד! אדם שהוא מאמין בקדושת יוה"כ, הוא זוכה למחילה סליחה וכפרה!** ומיד כשזוכים לזה - על־ידי־זה נשלם, כביכול, השם של הקב"ה, למה? מסביר רבינו: כי שמו יתברך משותף בשמינו, וכמובא בדברי חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית ב), ועל־כן בשם '**יִשְׂרָאֵל**' מונח שם '**אֵל**' - השם של הקב"ה, וכן כתיב אצל יעקב רבינו (בראשית לג, כ) "**וַיַּצֵּב שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל**"; וזה שייך אצל כל יהודי, שיש לו נשמה קדושה, והוא כאן בזה העולם ורוצה לקיים מצוות ה', הוא רוצה להיות דבוק בהקב"ה!

בוודאי יש לכל אחד את הניסיונות והאתגרים שלו, יש התגברות היצר־הרע, אבל פנימיות רצונו הוא לעשות רצון ה',

וכמאמר חכמינו הקדושים (ברכות טו"ב.): **'רצוננו לעשות רצונך'** - אנחנו רוצים לעשות את הרצון של הקב"ה! ומיד כשישנו הרצון הקדוש הזה - מתגלה האור של השכינה, האור־אין־סוף מתגלה אצל כל אחד ואחד!

נמצא, מיד כשזכינו למחילת עוונות - אנחנו קדושים וטהורים, ועל־ידי־זה שמו של הקב"ה - כביכול - מקבל את השלימות שלו, כי רואים **"מִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ"** - איזה עם־קדוש יש להקב"ה! ושמו של הקב"ה מתקדש בכל העולמות...

עוד מזכיר רבינו פה, שמחרת יום־הכיפורים ציווה הקב"ה את עם־ישראל על הקמת המשכן, למה? כי אחר שהקב"ה מחל לעוונות ישראל, ממילא ישנו מקום להשראת השכינה... **ולענייננו - זה סובב והולך על הבית של כל אחד ואחד!** זכינו עכשיו שהבית שלנו הוא המקום של השכינה הקדושה! חכמינו הקדושים אומרים (יבמות סב:): **'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ - שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם'**; כל התכלית של האדם כשזוכה להתחתן ולבנות בית - כדי שיהיה מקום להשראת השכינה; **בבית הזה יש גילוי שכינתו יתברך! כל ההתנהגות וההתנהלות של הבית היא עפ"י התורה הקדושה!**

ובעיקר - כשזוכים שיש 'שלום' בבית, כי הקב"ה שמו שלום [שבת י: מן הכתוב (שופטים ו, כד) "וַיִּקְרָא לוֹ ה' שָׁלוֹם"], וכדי שאדם יזכה שיתגלה בתוך הבית 'השם של הקב"ה' - עליו לשמור על השלום! **הוא שומר היטב על עצמו והוא חזק בזה "כאן יהיה שלום!" ועושה את הכל ומוסר־נפשו שיהיה שלום־בית!**

זה נקרא 'בנין המשכן' ו'בנין המקדש', וזה מה שמתחיל ביותר למחרת יוה"כ; מנהג העולם שלפני יוה"כ מבקשים מחילה וסליחה בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, **ומה אח"כ? אדם דופק "אשמנו, בגדנו" וכו', ומה קורה אח"כ?... כל העניין של יום־כיפורים הוא שאדם מחליט "זהו זה!"...**

ואכן, זה לא אומר שהרגנו וביטלנו את היצר־הרע לגמרי, ואמנם מחכים ומצפים לזכות לזה, אבל גם אם עדיין היצר־הרע קיים - **אני עושה את הכל להינצל ממנו, אני מתחיל 'דף־חדש' בחיים!** ביקשנו מחילה וסליחה מהקב"ה על מצוות שבין אדם למקום, וביקשנו מחילה בין אדם לחברו, וכן בבית - בין איש לאשתו, **ועכשיו מתחילים 'דף־חדש', ומקיים שמתחילים באמת עם כוחות חדשים!** לא שאדם אמר "אשמנו, בגדנו" - וממשיך בדרכו הקודמת... **מה פעלת?!...** אכן, זכית שהקב"ה מחל לך, **ועכשיו מצפים לראות שאתה מתחיל התנהגות חדשה בחיים שלך...**

ובשביל זה צריכים **'הדרכה'**; תינוק

שנולד, ומתחיל לגדול, וכי הוא יכול להבין מעצמו איך להתנהג?... אם לא יחנכו אותו וילמדו אותו - מה הוא יֵדע?... כתוב בפסוק (איוב יא, יב) "פֶּרֶא אָדָם יִוָּלֵד" - הוא יהיה כמו 'פרא אדם'... **צריכים לחנך ולהדריך אותו!** וזו כל המצווה של חינוך, **והוא חובֿקדוש על הורים - לחנך ילדים!** ובשביל זה שולחים אותו לתלמודֿתורה ובית־ספר - שיקבלו חינוך קדוש וטהור; **זה הכרחי!**

נמצא אפוא, שאם זכינו עכשיו להיוולד מחדש [כי כשאדם זוכה לכפרת עוונות - 'כתינוק שנולד דמי'], עלינו לקבל **'הדרכה'** - לדעת איך להתנהג בכל העניינים, בכל מצוות התורה; אדם מתחיל לחשוב: אולי באמת לא התנהגתי נכון כל השנים, ועכשיו אני מתחיל מחדש לכבוד השנה החדשה... וכן 'בין אדם לחברו', ובבית - 'בין איש לאשתו', **צריכים 'הדרכה'!** אדם יגיד: 'אני כבר מבין מעצמי'... **מה אנחנו מבינים מעצמנו?! שום דבר!** רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' קכג): **עיקר התקרבות לצדיקים הוא כשאדם מוריק את השכל שלו לגמרי - 'אני לא יודע כלום!'...**

בעת התקרבות רבי נתן לרבינו - כבר היה רבי נתן צדיק, תלמידֿחכם, גאון! אמנם היה אברך צעיר בגיל עשרים ושתים, אבל זכה לדברים גדולים [חמיו **ר' דוד צבי הגדול** אמר אחר שלקחו לחתן: 'ראיתי הרבה, אבל אברך כזה **"עם צוואר חלק"** לא מצאתי'... רבי נתן היה גדול מאד!], וכבר הסתובב אצל צדיקי הדור [אצל הרה"ק מברדיטשוב זי"ע הוא היה מאד חביב], אבל כשהגיע לרבינו - הוא ראה 'אור חדש'! הוא ראה 'גילוי שכינה'! [מחמת שהסתובב אצל הרבה צדיקים, הוא היה 'מבין' גדול בעניין זה, וראה את האור של רבינו].

והנה לכאורה, גם אחר שהתקרב לרבינו - הרי סוף־כל־סוף מדובר באברך חשוב עם שכל וגאונות עצומה, **ועם־כל־זאת כשהתקרב לרבינו הוא זרק את השכל שלו לגמרי - "אני לא יודע כלום!"...** איזו מדרגה זו שאדם ישפיל את עצמו לגמרי! הרי מדברים מחכם וצדיק - תלמידֿחכם אמיתי, ועם־כל־זאת ביטל את עצמו לגמרי... [גם רבינו בעצמו היה אז אברך צעיר בגיל שלושים - כשמונה שנים יותר מבוגר מרבי נתן, אבל רבי נתן היה כזה 'מבין' - שראה את האור אצל רבינו... ותיכף־ומיד ביטל את עצמו לגמרי לרבינו!].

כי אדם שזוכה להיות אפילו 'קצת' חכם, הוא מבין: **אני רואה שיש אור גדול, ואני מבין היטב שאני רחוק מאד מן האור הזה, אבל אני צריך לבטל את עצמי לגמרי ולקבל הדרכה!**

זה בכלליות העניין של התקרבות לצדיקים - התקרבות לרבינו הקדוש, וזה העניין שלנו עכשיו - למחרת יום־

הכיפורים, שכל אחד נעשה 'כתינוק שנולד', ומה עושים? **צריכים לחפש ולבקש הדרכה!** ואת זה אנחנו מקבלים על־ידי צדיקים... **לזה זוכה אדם שמתקרב לצדיקים ומחפש את העצות שלהם בספריהם הקדושים!**

ואזי אדם זוכה להרגיש דברי דוד המלך (תהלים קלב, יד): **"פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ"** - אני מרגיש שֶׁפֹּה זה החיות שלי! אני לא מטעה את עצמי... רבינו אמר (שיחות־הר"ן, סי' נא): **'אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מֵאִתִּי, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם'**; אדם אומר: 'אני בסדר'... **ואדם צריך לדעת: 'אני לא יודע כלום! אדרבה, תלמד אותי! אני רוצה לשמוע! תדריך אותי!'...**

דיברנו מעניין של 'שלום־בית', וגם בזה אדם יכול להגיד שהוא יודע 'פחות או יותר' מהו שלום־בית, **וגם בזה אדם צריך לדעת: אני לא יודע כלום! אני צריך לשמוע ולקבל עוד הפעם ועוד הפעם הדרכה אמיתית איך בונים בית, ואיך אזכה שביתי יהיה משכן של השכינה הקדושה!**

רגיל על לשוננו לשון רבינו ז"ל בליקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ל"ב, כשרבינו מדבר מ'שלום־בית', רבינו מכנה שלום־בית אמיתי בכינוי **"שְׁלוֹם הַזּוּג הַקָּדוֹשׁ"!**

שם בתורה, רבינו מתרץ את הקושיא שהיתה להמגיד מטיראוויצע: מה קרה עם כל הספרים שהיו מימות עולם - מהאבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב ומכל הצדיקים? הלא היו צריכים להיות כבר מיליונים של ספרים... ומה קרה עם כולם? ובתורה זו רבינו תירץ זאת, והמגיד 'יצא מהכלים' כששמע את התורה הזאת [רבינו כיוון ברוח־קודשו לשאלתו של המגיד], והסביר רבינו שצריכים לאבד ספרים מן העולם כדי שיהיה שלום אמיתי בבתי ישראל - שיהיה שלום־בית אמיתי בין **"הַזּוּג הַקָּדוֹשׁ"** [כלשון רבינו שם]. כי חכמינו הקדושים אומרים: **'מוּטָב יִמָּחֶה שְׁמִי עַל הַמַּיִם כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ'**; אומר רבינו: הרי רואים, שכדי להגיע לשלום־בית אמיתי - צריכים לעבור דרך ענין כזה של "מחיית ה'"...

וביאור העניין של "מחיית ה'", דהנה יש אדם שהוא עובד ה' ותלמיד־חכם וכו', אבל איננו ידוע איך להתנהג בבית... אין לו שום צמצום, והוא לא מבין שאמנם הוא עושה עבודות קדושות **אבל צריכים שכל הבית יהיה מקום של השראת השכינה!** ולפעמים זה מגיע לעניין של **'מוּטָב יִמָּחֶה שְׁמִי עַל הַמַּיִם'** - כל אחד כפי עניינו, שיש ענין של "מחיית ה'", **אבל העיקר שיהיה פה מקום של השראת השכינה!** וזו העבודה של האדם: לקדש את כל הבית - האשה והילדים, שיהיה מקום שמכריזים בו את כבוד־השכינה־הקדושה!

בתחילת התקרבות רבי נתן, באחת

מן הפעמים שנסע לרבינו, נכנס פעם לבית אחד מאנשי־שלומינו בעיר ברסלב [רבינו כבר נכנס לגור בעיר ברסלב], ורבי נתן אמר שכשהוא נכנס אל הבית הזה - **הוא שמע שהקירות 'צועקים' את רבינו...** כי האדם הזה כבר היה מקורב לרבינו, ורק דיברו מ'רבינו' ו'הצדיק' - **וממש הרגישו את זה!** וזה עשה רושם נפלא על רבי נתן, כי זה מה שהוא חיפש וביקש - שהאור של הצדיקים יקח אותו לגמרי... ואת זה הוא הרגיש תיכף־ומיד בהתקרבותו לרבינו.

אז זהו העניין של **'הדרכה'** שאנחנו לקבל, ועכשיו הוא הזמן **מיוחד ביותר** לזה.

ובארבעה ימים אלו - בין יום־כיפור לסוכות - צריכים להתפלל **"שיתמלא שם ה'"** - יתפרסם שמו של הקב"ה בכל העולם, לזכות את הרבים! **אשרי מי שיזכה לעסוק בזה!** הנה זכינו בזכויות חינם שהדפיסו את הלוח החדש של שנת תשפ"ז, ואשרי מי שיפיץ את זה!

ודעו, שאמנם הזמנים בתוך הלוח מתאימים ליבנאל, אבל בסוף הלוח מובאים זמני כל העיירות הגדולות שבארץ־ישראל, ואפשר להפיצו בכל מקום, וזה נדפס כ"כ יפה ונפלא, יחד עם השיעורים הקבועים שבכל יום, יחד עם מאמרים ושיחות ופתגמים - **איזו זכות להפיץ את זה לעם־ישראל!**

והנה מחר בעזרת ה' יתברך יגיעו הקונטרסים **'חג סוכות מאיר ושמח'**, ואשרי מי שיפיץ אותם, ובזה זוכים להאיר עיני אנשים בקדושת החג ובעניינו הגדול; אכן, זה ידוע לַכֹּל שצריכים להיות בסוכה ולנענע את ד' המינים, **אבל לדעת 'במה מדובר' - זה מאיר בתוך הקונטרס הזה**, ואשרי מי שיפיצם! **ויכולים להפיצם עד 'שמיני עצרת', וגם אם אדם לא זכה לקבל זאת לפני החג - הוא יניח את זה ב'מדף' וידע שיש לו כבר מוכן לשנה הבאה...** אבל עכשיו יש הזדמנות להפיץ זאת בכל מקום - לזכות את הרבים! וזה מוריד את השכינה הקדושה בעולם!

הלימודים של רבינו הם לימודים שיתגלו בביאת המשיח לכל באי עולם, וכשאנחנו מפיצים אור רבינו - אנחנו מקרבים את הגאולה! זה מה שיביא את משיח צדקנו - שיתקיים (ישעיה יא, ט) **"כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים" - כולם יכירו את הקב"ה! איך? וכי כל אחד יכול לדבר ולהשפיע? לא צריך לדבר... ב"ה יש לנו ספרים קדושים, ומפיצים את הספרים - 'חָבֻר, קַח, תְּסִתַּכֵּל בַּסֵּפֶר הַזֶּה'... והנה הוא לוקח את זה, ואם יהיה לו זכות - הוא יסתכל בו, ופתאום יאירו עיניו... וזה מה שמשיח צדקנו יעשה לכל העולם כולו!**

וזו עבודה מיוחדת לארבעה ימים אלו; האר"י הקדוש אומר, שהימים האלו הם

ימי צדקה וחסד, ובהם צריכים להרבות במיוחד בעשיית צדקה וחסד. דהנה בימי ראש־השנה ויום־כיפורים קיימנו **'תשובה'** ו**'תפילה'** - זכינו להתפלל בראש־השנה (וזכינו במתנת־חינם להיות אצל רבינו הקדוש), **וזכינו** לעשות תשובה ביום־כיפורים, ועכשיו הוא הזמן של **'צדקה'**!

ובהזכירנו ענין התשובה של יום־כיפורים, ראוי להזכיר את שיחת רבי נתן שאמר: **"העניין של רבינו הוא ראש־השנה, והעניין שלי הוא יום־כיפור"**; כי רבי נתן מסר נפשו תמיד לקרב אפילו את הרחוקים מאד - **את כולם!** היו לו דיבורים לכולם! עד שהוא פעם אמר: **'אני יכול ללמד זכות אפילו על הגרוע ביותר - יכול אני לכתוב ספר שלם כדי ללמד עליו זכות!'...**

והעניין מובן עפ"י לשון הנוסח שאמרנו בתפילות ר"ה ויו"כ: **'אַתָּה הוּא יוֹצְרָם'** - רבש"ע, אתה יצרת אותנו, **'וְאַתָּה יוֹדֵעַ יִצְרָם'** - רבש"ע, אתה יודע את היצר־הרע שלנו... **איזה 'לימוד־זכות' צריכים יותר מזה? יש לנו יצר־הרע גדול... פשוטו כמשמעו! יש לכל אחד יצר־הרע, וזה ה'לימוד־זכות' שיש על כל אחד...**

והנה, אין טענה לאדם מדוע יש לו יצר־הרע, כי הקב"ה ברא את היצר־הרע, וכמ"ש (בראשית ח, כא): **"כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו"**, ואומרים חכמינו הקדושים: **'מְשֻׁנְנַעַר לָצֵאת מִמְּעֵי אִמּוֹ'**; נמצא שאין טענה על האדם **מדוע** יש לו יצר־הרע, אלא מאי? כל השאלה היא **"מה אתה עושה נגדו"**...

כי הנה, רבים נופלים בדעתם מאד מחמת שמאשימים את עצמם בזה - 'אני הכי גרוע והכי שפל... יש לי היצר־הרע הכי גרוע מכל העולם כולו'... וזה גורם לו שהוא מתייאש... נדמה לו שאין לו כוח... בשעה שזה דמיון גדול, כי **הקב"ה ברא את היצר־הרע, והקב"ה יודע בדיוק איזה יצר־הרע יש לאדם, רק השאלה היא "מה אתה עושה נגד היצר־הרע"!**

משל לאדם החולה ח"ו במחלה קשה, מה הוא עושה? הוא הולך לרופא, ועושה את כל הפעולות שבעולם שיציל אותו ויעזור לו; הוא יודע ומכיר שהוא חולה, ה' ישמור, והוא 'יהפוך את כל העולם' בשביל רפואתו... **אותו ענין ברפואת הנפש, כי הרמב"ם אומר בהלכות דעות, אשר החכמים והצדיקים הם 'רופאי הנפשות', ואדם צריך להכיר את מקומו ולדעת שהוא צריך רפואה - כל אחד כפי עניינו - ולבוא אל הרופא שירפאהו...**

ואם האדם לא יכיר את מצבו, הוא יגיד "אני בסדר" - שיישאר עם ה"סדר" שלו... **מה שיהיה איתך - רק הקב"ה יודע...** אדם צריך להכיר: **'אני צריך רפואה - רפואת הנפש ורפואת הגוף - ואני צריך לקבל עצות! והעצות הן אצל הצדיקים - הצדיקים מלמדים אותנו**

ומדריכים אותנו!'...

ובכלליות, העצה נגד היצר־הרע מובאת בפירוש בדברי חכמינו הקדושים (קידושין ל:): **'בָּרָאתִי יֵצֶר־הָרָע, בָּרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין'**; התורה הקדושה היא התבלין נגד היצר־הרע!

נתבונן לרגע: מהו **'תבלין'**? **'תבלין'** שמים בתוך מאכל כדי לשבחו ולגרום שטעמו יהיה טוב, כגון: פלפל, מלח, סוכר, ושאר תבלינים; והנה יכול להיות שיש מאכל שהוא 'מאכל טוב' בפני עצמו, אבל אם אין בו את התבלינים הנכונים - זה עלול לקלקל את המאכל לפעמים... אם שמים יותר מדי מתבלין מסוים - עלולים לקלקל את המאכל...

והלימוד בזה הוא: הקב"ה אומר **'בָּרָאתִי יֵצֶר־הָרָע'** - אכן ישנו היצר־הרע, אבל **'בָּרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין'**, כדי שה'תבלין' הזה ישבח את היצר־הרע ויהפכו לטעם־טוב, **כי אכן ישנה דרך איך לקחת היצר־הרע ולהפוך אותו אל הקדושה! התורה הקדושה היא ה'תבלינים' הגורמים להיצר־הרע להפוך אל הקדושה, עד שאדם זוכה שמתקיים בו** (משלי טז, ז) **"בִּרְצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלֵם אִתּוֹ" - שגם היצר־הרע יתחיל לעזור לו לעבוד את הקב"ה...** אבל תיקח את התבלין! תיקח את התורה הקדושה!

הכלל, ימים אלה הם ימי הכנה לימי חג הסוכות הקדושים, שהוא **"זְמַן שִׂמְחָתֵינוּ"**, והוא השיר והפסגה של כל חודש אלול, ראש־השנה ויום־כיפורים - כדי להגיע ל"זמן שמחתינו"! להגיע אל השמחה! כי השמחה זה הדבר הכי גדול... רבינו לימד אותנו שהעיקר הוא שמחה, וזה חג הסוכות - **"זמן שמחתינו"**!

כל חודש אלול עסקנו בתשובה, וזכינו בר"ה להיות אצל רבינו, וכן זכינו ליום־כיפורים, ועכשיו מה עושים? **"כִּי יְצָפְּנֵנִי בְּסֻכֹּה בְּיוֹם רָעָה"** - בורחים לתוך הסוכה! אל תוך חג הסוכות - **"זְמַן שִׂמְחָתֵינוּ"**!

ואמנם על כל החגים נאמר העניין של שמחה, אבל **בפרטיות** נאמר הדבר על **חג סוכות**, והפסוק **"וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ"** נאמר על חג הסוכות, שצריכים להיות **"אַךְ"** שמח - רק בשמחה! שאדם יבטל את עצמו וישמח **'ב"ה אני יהודי, ואני זוכה לקיים את המצוות של הקב"ה!'...**

נמצאים אנו עתה באמצע חודש תשרי הנקרא **"יֶרַח הָאֵיתָנִים"** כי **'איתן'** הוא לשון **תוקף וחוזק**, ואומרים חכמינו הקודישם, שבחודש תשרי **'תקיפי במצוות'** (ר"ה יא.); וביותר עכשיו, כשמגיע חג הסוכות - **איזו שמחה שיש לנו את חג הסוכות, וזוכים להיכנס אל תוך הסוכה הקדושה!**

מצוות סוכה היא מצוה מיוחדת, שאדם זוכה **להיכנס כולו** לתוך הסוכה, ואין עוד מצוה כזו שאדם נכנס **כל־כולו** לתוכה;

אכן, גם **שבת־קודש** מסבבת את האדם לגמרי, אך לא צריכים **להיכנס** לתוך השבת, אלא השבת מגיעה מעצמה - בין אם אתה רוצה ובין אם אינך רוצה... משא"כ מצות סוכה - צריכים לבנות סוכה, ואתה **נכנס** לתוך הסוכה, וצדיקים היו אומרים: **'נכנסים גם עם המגפיים'...** דהנה טבע של מגפיים ששומרים על האדם מפני הבוץ, אך הם מלוכלכים ביותר, **וכשמגיע חג הסוכות - אמרו צדיקים - אנחנו נכנסים כולנו אל תוך הסוכה, גם עם המגפיים!**

אדם בורח לתוך הסוכה - **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי בּוֹרֵחַ אֵלֶיךָ! בָּרַחְתִּי מִכָּל הַכֹּחוֹת שֶׁל הַיֵּצֶר־הָרָע שֶׁרוֹצֶה לִתְפֹּס אוֹתִי, וַאֲנִי בּוֹרֵחַ לְתוֹךְ הַסֻּכָּה, וַאֲנִי נִמְצָא עַכְשָׁו בְּמָקוֹם שָׁמוּר וּמְבֹטָח!'...** ואיתא בזוהר הקדוש, שכשאדם נכנס לתוך הסוכה, הוא נכנס אל **'צִלָּא דִּמְהֵימָנוּתָא'**; ומעין מושג זה יש לנו בחג הפסח - שאוכלים מצות הַנִּקְרָאוֹת **'מִכְלָא דִּמְהֵימָנוּתָא'** - מאכל של אמונה, כי כשאדם אוכל את המצות - הוא אוכל אמונה, והאמונה אוכלת אותו וכו'; וזה בעניין של **אכילה**, ובחג הסוכות זוכה האדם **להיכנס כולו אל תוך האמונה הקדושה**, ובכלל זה כל מה שאוכלים בסוכה, שהכל נכלל במצווה.

ובעניין האכילה בסוכה צריכין לזכור, אשר הכזית הראשון שאוכלים בליל סוכות, הוא **חיוב** מדאורייתא, משא"כ בשאר הימים; וכמו שיש לנו בחג הפסח, שהוא שבעה ימים, אבל בליל פסח הוא זמן **החיוב** של אכילת כזית מצה; ויש לומר שהם אותו ענין: בליל פסח אדם מצפה ומחכה כל היום [ואולי כבר שלושים יום] להגיע אל אכילת הכזית מצה, שהוא מאכל של אמונה ורפואה, כן הדבר כשאדם מגיע לליל סוכות - ה'כזית־חלה' הראשון בתוך הסוכה הקדושה הוא אותו ענין שאדם זוכה לאכול מאכל של אמונה...

ואם זה **'מיכלא דמהימנותא'** - מאכל של אמונה, ממילא הוא **'מיכלא דאסוותא'** - מאכל של רפואה, כי רבינו ז"ל מסביר (ליקו"מ ח"ב סי' ה) אשר אמונה ורפואה הולכים ביחד... נמצא ששני עניינים אלה דבר אחד, **וכשזוכים לאכול את ה'כזית' הראשון בליל סוכות בתוך הסוכה שהיא אור האמונה - זוכים ל'מיכלא דאסוותא' - זו הרפואה לכל תחלואינו - ברוחניות ובגשמיות!**

וכאמור, הכזית הראשון בליל חג הסוכות הוא **חיוב**, וכמו בליל פסח - שבלילה הראשון **חייבים** לאכול כזית מצה, ובשאר ימי הפסח - אמנם זו לא מצוה **חיובית** אך זו מצוה **קיומית** לאכול מצה, ובכל כזית מצה מקיימים מצוה מדאורייתא, וכמ"ש (שמות יג, ו): **"שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת"**; וכן הוא בשבעת ימי הסוכות, שבלילה הראשון **חייבים** לאכול כזית־חלה, ובשאר הימים אין מצוה **חיובית** בכך, ואם רצה לאכול

פירות ומזונות וכו' - הרשות בידו, אך בכל סעודה עם פת מקיים מצוה, כי גם על סוכות כתיב (ויקרא כג, מב): **"בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים"**; וכדאיתא במשנה (סוכה ב, ו) שצריכים לאכול ארבע־עשרה סעודות בסוכה; **ואשרי הזוכה ליטול ידיים פעמיים ביום בחג הסוכות ולאכול פת בתוך הסוכה, והוא זוכה לעשות 'סעודה של אמונה' בצל הסוכה!**

ועם מי אתה אוכל את הסעודה הזאת בתוך הסוכה? מי נכנס אליך? **בזוהר הקדוש מובאים דברים נוראים בעניין זה, איך שמגיעים לתוך הסוכה האושפיזין הקדושים!**

'אושפיזין' בלשון ארמית פירושו **'אורחים'**, וזה קשור למה שהזכרנו לעיל בעניין אמונה ורפואה, כי הנה המילה **"אשפוז"** מוכרת לעניין אחד שהוא ח"ו **'מאושפז'** בבית־רפואה, **נמצא שאנחנו עכשיו זוכים להיות "מאושפזים" בתוך הסוכה הקדושה! וביחד עם האושפיזין הקדושים - הרופאים הגדולים, המומחים והמקצועיים, שהם באים אלינו ומרפאים אותנו בכל יום!**

וצריכים לדעת, שבכל יום **כל האושפיזין** מגיעים אל הסוכה, רק בכל יום מישהו אחר **מגיע בראש כולם**, וכהלשון בתפילה כשנכנסים אל הסוכה: **"אֲזַמֵּין לִסְעָדָתִי אוּשְׁפִּיזִין עִלָּאִין אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מֹשֶׁה אַהֲרֹן יוֹסֵף וְדָוִד"** - מזמינים אז את כל האושפיזין, ואח"כ מזכירים את האושפיזין שבא בראש כולם.

אם הזכרנו את התפילה **'הריני מוכן ומזומן'** שבה מזמינים את האושפיזין הקדושים, נרחיב בה מעט: הנה זהו דבר גדול לומר את הנוסח הזה בכל פעם שאוכלים סעודה בסוכה, וכמובא בזוהר שבכל דבר שבקדושה צריכים לעשות **'הזמנה'**, וכמו למשל בברית־מילה - המוהל קורא ומכריז בקול גדול **"זה הכסא של אליהו הנביא זכור לטוב שיתגלה במהרה בימינו"**; כי צריכים 'להזמין' את הקדושה[א].

וזה מה שאומרים בתפילה זו - **'יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּשְׁרֶה שְׁכִינָתְךָ בֵּינֵינוּ וְתִפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ בִּזְכוּת מִצְוַת סֻכָּה שֶׁאָנוּ מְקַיְּמִין לְיַחֲדָא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בְּדִחִילוּ וּרְחִימוּ לְיַחֲדָא שֵׁם י"ה בו"ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל, וּלְהַקִּיף**

א. וכמו שאומרים **'לשם יחוד'** קודם הנחת תפילין, ואמנם לא כולם מקפידים על כך (אולי אמר זאת ביום הבר־מצוה, ותו לא...), **אבל יש ענין גדול לאומרו קודם הנחת תפילין**, ומובאים שם לשונות נפלאים - **'הִנְנִי מְכַוֵּן בַּהֲנָחַת תְּפִלִּין לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי שֶׁצִּוָּנוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין'**; ואומרים שם: **'וְצִוָּנוּ לְהָנִיחַ עַל הַיָּד לְזִכָּרוֹן זְרוֹעַ הַנְּטוּיָה, וְשֶׁהִיא נֶגֶד הַלֵּב לְשַׁעְבֵּד בָּזֶה תַּאֲוֹת וּמַחְשָׁבוֹת לִבֵּנוּ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְעַל הָרֹאשׁ נֶגֶד הַמֹּחַ, שֶׁהַנְּשָׁמָה שֶׁבְּמֹחִי עִם שְׁאָר חוּשַׁי וְכֹחוֹתַי כֻּלָּם יִהְיוּ מְשֻׁעְבָּדִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ'**; וממשיכים לומר שם לשונות נוראים, ואשרי הזהיר לאומרו!

אוֹתָם מִזִּיו כְּבוֹדְךָ הַקָּדוֹשׁ וְהַטָּהוֹר נָטוּי עַל רָאשֵׁיהֶם מִלְמָעְלָה כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ, וּמִשָּׁם יוּשְׁפַּע שֶׁפַע הַחַיִּים לְעַבְדֶּךָ'; ומבקשים שם: '**וּבְזְכוּת צֵאתִי מִבֵּיתִי הַחוּצָה וְדָרַךְ מִצְוֹתֶיךָ אָרוּצָה יַחֲשֹׁב לִי זֹאת כְּאִלּוּ הִרְחַקְתִּי נְדוּד**' - שייחשב לאדם כאילו יוצא לְגָלוּת, מה הכוונה? כי הנה הוא יוצא מהבית שלו - וזה לא כ"כ קל, כי בתוך הבית נוח לאדם וכו', ועם כל זאת הוא יוצא מן הבית ונכנס אל תוך הסוכה, ועל־כן ממשיכים לבקש: '**הָרֵב כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי**' - רבש"ע, תכבס אותי מעוונותיי ותטהרני מחטאי! '**וּמְאוּשְׁפִּיזִין עִלָּאִין**' - ומהאורחים העליונים, '**אוּשְׁפִּיזִין דִּמְהֵימְנוּתָא**' - האושפיזין של אמונה [וכדלעיל: 'אושפיזין' היינו 'מאושפז', אנחנו מאושפזים בתוך בית־הרפואה של הסוכה...], '**תְּהֵיינָה אָזְנֶיךָ קַשּׁוּבוֹת רַב בָּרָכוֹת**' - כי איתא בזוהר הקדוש (אמור קד.), שבכל יום מגיע אחד מז' אושפיזין - אלו ז' רועים: **אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף ודוד**[ב] - בראש כולם, ובכל פעם הם מברכים את עם־ישראל בברכות, וזהו שמבקשים פה: '**תְּהֵיינָה אָזְנֶיךָ קַשּׁוּבוֹת רַב בָּרָכוֹת**'.

לדוגמא: ביום הראשון מגיע אברהם אבינו בראש כולם, והוא מברך (ישעיה נח, יד): "**אָז תִּתְעַנַּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִּי ה' דִּבֵּר**"; ובליל שני בא יצחק בראש כולם ומברך את כולם (תהלים קיב, ב): "**גִּבּוֹר בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים יְבֹרָךְ הוֹן וָעֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ**" וְגוֹ'; וכן בכל הימים.

ובסיום תפילה זו מזכירין הלשון '**וְתֵיטִיב לָנוּ הַחֲתִימָה**", כי איתא בזוהר הקדוש שאכן ביום־כיפור חותמים את החתימה, אבל עדיין יש זמן עד הושענא־רבא ושמיני־עצרת, שאז הוא '**גמר החותם**'; רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' כב) שיש ענין של '**חותם בתוך חותם**' - יש חתימה, אבל צריכים שיהיה על החתימה עוד חתימה.

אם אדם שולח למישהו בשר דרך גוי - צריכים חתימה, כי אי־אפשר לסמוך על הגוי שלא יחליף... וישנם דברים שלא מספיק חתימה אחת, כי־אם שתי חתימות - 'חותם בתוך חותם' [לדוגמא: בשר ויין], וזוהי שמירה מעולה, ויותר לא חוששים.

מסביר רבינו שזה הענין של הושענא־רבא ושמיני־עצרת אחר יום־כיפורים, שזה ענין של 'חותם בתוך חותם' - זה "**חותם מלא**"! וממילא עדיין נשאר לנו

ב. אכן, ישנם שאצלם הסדר הוא אחרת, כי באמת לפי סדר תולדותיהם - אמור להיות הסדר שונה: אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן ודוד (כי יוסף הצדיק היה קודם משה ואהרן), אבל לפי החשבון של הספירות הקדושות ברוחניות - **חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות** - הסדר הוא כך: אברהם, יצחק ויעקב - **חסד, גבורה ותפארת**, משה ואהרן - **נצח והוד**, ויוסף הוא צדיק - **יסוד**, ואח"כ דוד - **מלכות**, וכך הוא 'סדר האושפיזין' המקובל מהאר"י הקדוש.

הזדמנות לפעול... ואכן יש כאלה שעדיין מאחלים **'חתימה טובה'**, ויש שמאחלים **'פתקא טבא'** - שיהיה הפתק 'פתק טוב', כי עדיין לא נחתם סופית, ועדיין אפשר לתקן את הכל!

ועל זה אומרים בסוף היה"ר שבתוך הסוכה **"וְתֵּטִיב לָנוּ הַחֲתִימָה"** - שבזכות מצות סוכה, נזכה שיהיה לנו חתימה טובה.

והנה, אחר תפילה זו, ישנו **"סדר אושפיזין"** הנדפס בסידורים [ויש התולים זאת בתוך הסוכה, וזה יותר נוח], וכך אומרים: **'אֲזַמִּין לְסָעוּדָתִי אוּשְׁפִּיזִין עִילָּאִין אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב מֹשֶׁה אַהֲרֹן יוֹסֵף וְדָוִד'**; דהיינו שמזמינים את **כל** האושפיזין. ואח"כ פונים בכל יום אל האושפיזין של אותו היום, למשל ביום הראשון אומרים **'בְּמֶטֵּי מִינָךְ אַבְרָהָם'** - שהוא בא בראש כולם ביום הראשון.

והלשון הזאת - **'בְּמֶטֵּי מִינָךְ אַבְרָהָם'** - היא לשון נפלאה עד מאד, כי פירושו **"בבקשה ממך אברהם"**, ונתבונן־נא בזה: אתה נכנס עכשיו לתוך הסוכה, ואתה מדבר עכשיו לאברהם אבינו! ואם תגיד: 'אבל אני לא רואה אותו'... **רבי נתן כבר אמר לנו, שהאמונה באמת היא כמו שרואה בעיניו!**

ובזה מסופר שפעם בראש־השנה נכנס רבי נתן אל ה'קלויז' לתפילה עם אנשי־שלומינו, והתעורר מאד מאד וענה ואמר: **"רבינו כאן איתנו!"**... כי רבינו רצה שנהיה אצלו על ראש־השנה, וממילא הוא נמצא כאן... המשיך רבי נתן ואמר: **"ואם רבינו כאן - כל השבעה רועים כאן יחד עם רבינו! ואני רואה אותם!"**... והסביר דבריו: **"מי שמאמין באמונה שלימה ואמיתית - זה ממש כמו שהוא רואה אותם!"**...

ורבי נתן הלביש זאת בפסוק בתחילת הנביא יחזקאל (א, א) שגילה את כל המרכבה העליונה: **"נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים"** - הוא גילה את כל המרכבה העליונה, אמר רבי נתן: **'נִ'פְתְּחוּ הַ'שָּׁמַיִם וָ'אֶרְאֶה מַ'רְאוֹת אֱ'לֹהִים** ר"ת **'אֱמוּנָה'**, כי אדם שיש לו אמונה - זה כאילו הוא ממש רואה את זה, וכלשון רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי' סב): **'אֵצֶל הַמַּאֲמִין הַדָּבָר גָּלוּי, כְּאִלּוּ רוֹאֶה בְּעֵינָיו אֶת הַדָּבָר שֶׁהוּא מַאֲמִין בּוֹ'**; אמונה היא דבר ברור!

כן הדבר לענייננו: אדם אומר 'יש בסוכה אושפיזין, אבל אני לא רואה אותם'... **ראה שתהיה לך אמונה פשוטה! תאמין בתמימות ופשיטות!** וכמו שאמר רבינו ז"ל (שיחות־הר"ן, סי' לג): **'וְעִקַּר הָאֱמוּנָה הִיא בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וַחֲקִירוֹת כְּלָל רַק בִּפְשִׁיטוּת גָּמוּר כְּמוֹ שֶׁהַנָּשִׁים וְהַהֲמוֹן עַם הַכְּשֵׁרִים מַאֲמִינִים'**.

נשוב ללשון הזמנת־האושפיזין: **'בְּמֶטֵּי מִינָךְ אַבְרָהָם'** - מדברים לאברהם אבינו: 'בבקשה ובמחילה ממך אברהם', **'אוּשְׁפִּיזִי**

עִילָּאִי' - אתה אורח עליון! **'דְּיַתְבֵי עִמִּי'** - שב עימי! [אכן יש הנוהגים להכין כיסא מיוחד עבור האורחים הקדושים], **'וְעִמָּךְ כָּל אוּשְׁפִּיזֵי עִילָּאֵי יִצְחָק יַעֲקֹב מֹשֶׁה אַהֲרֹן יוֹסֵף וְדָוִד'** - כי כולם באים אתו יחדיו, רק הוא בראש.

וביום השני פונים ליצחק אבינו: **'בְּמָטֵי מִינָּךְ יִצְחָק'** - בבקשה ממך יצחק, **'דְּיַתְבֵי עִמִּי'** - שב בכבוד! **אנחנו מזמינים את האושפיזין הקדושים שישבו איתנו!**

והנה, אם האושפיזין הקדושים מגיעים אלינו - מובן לכל אחד כמה צריכים להיזהר שיהיה דרך־ארץ ושלום ואהבה בתוך הסוכה, ושלא יהיו ח"ו מריבות וצעקות וכו', **כמה צריכים לשמור על זה!** כי אם ח"ו יהיו מריבות - האושפיזין־עילאי בורחים... **אתה מזמין אורחים כה קדושים וזה מה שקורה בסוכה?!...**

נתאר זאת לשכלנו במשל למשפחה שהזמינו אורח־מכובד מאד - מגיע אליהם אדם גדול וצדיק, והכינו את הכל שיהיה לכבודו, ויושב בראש עם מושב מכובד ושולחן מפואר מלא במעדנים וממתקים וכו', והנה הצדיק מגיע ויושב, ופתאום הבעל צועק על אשתו "חסר פה מלח! המאכל הזה בכלל לא טוב!"... "מה עשית?! למה איחרת?!"... **אילו בושות יהיו שם! הצדיק קם ויוצא... הצדיק יאמר: 'אם אני פה, יהיו יותר בושות'...**

ועל־כן, כמה צריך האדם להיזהר בעת שהוא מגיע לתוך הסוכה! אכן, ילדים זה ילדים, לא יכולים לקשור ילדים... **ואדרבה, צריכים לשמח את הילדים ולומר להם "אתם יודעים מה נכנס לפה? אתם יודעים מי יושב איתנו בסוכה? אברהם אבינו פה! יצחק אבינו עכשיו פה!"... ויתחילו לרקוד ביחד - אדרבה! תעשו ריקוד עם הילדים! "ילדים, ניקח את כל הז' רועים לריקוד, והם רוקדים איתנו יחד בתוך הסוכה!"...**

הכלל, בסוכה צריכים להיזהר מאד להיות בדרך־ארץ גדולה, וזה שייך לדברינו לעיל בעניין **שלום־בית**, ואם יש שלום בבית - ממילא גם בתוך הסוכה, כי הסוכה צריכה להיות: **'תֵּשְׁבוּ כְּעֵין תָּדוּרוּ'** - שיהיה מקום של השכינה הקדושה, וזה שייך רק אם אין מחלוקת ומריבות וצעקות, ה"י... כי על־ידי הכעס עוברים על האיסור של (שמות לה, ג) **"לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת"** - הסובב והולך על 'אש הכעס' רח"ל.

והנה בשנה זו, היום ראשון של סוכות זה בשבת־קודש, וכן זכינו בראש־השנה - שהיום הראשון חל בשבת־קודש, ודיברנו מזה לגבי תקיעת־שופר, שלא יחשוב האדם 'הפסדנו תקיעת־שופר ביום הראשון של ראש־השנה'... **לא הפסדנו כלום! תִּ'קְעוּ בַּ'חֹדֶשׁ שׁ'וֹפָר ר"ת 'שַׁבָּת'!** ומה ההבנה בזה? העניין הוא, כי הנה באמת אפילו מי שתוקע בשופר - אם יסתכל קצת ב'כוונות' של השופר [איך

שזה מעורר את אברהם יצחק ויעקב ודוד המלך וכו', יש שערים שלמים על כל תקיעה, שברים, תרועה...], **וכי מישהו יכול באמת לתקוע בשופר בשלימות כמו שצריך?...** אז כשראש־השנה חל בשבת - **הקב"ה בעצמו תוקע!**

ואכן, בגמרא איתא שבמקום שיש בית־דין היו יכולים לתקוע [ותיקן ריב"ז שיהיו תוקעים ביבנה, ואכן הרי"ף תקע בשופר בעירו], אבל בדרך־כלל לא תוקעים, אבל לא מפסידים את התקיעה, כי קדושת שבת בעצמה גורמת את פעולת התקיעות הקדושות, ואמרנו רמז מן הפסוק (יואל ב, א): "**תִּ'קְעוּ שׁ'וֹפָר בְּ'צִיּוֹן**" ר"ת '**שַׁבָּת**', שזה ענין של קדושת שבת.

אותו דבר לעניין סוכות - שבשנה זו חל היום הראשון בשבת, ואמנם לשבת בסוכה מותר, ויש רמז בפסוק (ויקרא כג, מב): "**בַּ'סֻּכֹּת תֵּ'שְׁבוּ שִׁ'בְעַת יָמִים**" - ר"ת '**שבת**'; ואכן צריכים להיזהר מאד מאד שלא תהיה '**אש הכעס**' בתוך הסוכה ביותר בשבת־קודש, שלא לעבור ח"ו על האיסור של "**לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹּשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת**".

ברם, ד' מינים לא מנענעים ביום ראשון של סוכות שחל בשבת, והגמרא אומרת שהטעם לכך הוא כמו בשופר - מחשש שמא יעבירנו ד' אמות ברשות הרבים [דהיינו אם לא ידע לתקוע, יוציא את השופר ויטלטלו במקום שאין עירוב, וילך אצל חכם שילמדנו לתקוע בשופר, ויעבור על איסור הוצאה, שהוא אחד מל"ט מלאכות האסורות מדאורייתא], **זאת אומרת שהעניין הזה הוא 'אמונת חכמים' - אנחנו מאמינים בדברי חכמים שאמרו לנו לא לתקוע בשופר, וזה נחשב כאילו תקענו בשופר!** כי 'למעשה' - בשמים תוקעים בשופר, שם אין בעיה לטלטל את השופר מרשות היחיד לרשות הרבים... [כל העולם כולו הוא רשות יחידו של עולם, ושם אין בעיה זו], וכביכול הקב"ה תוקע בשופר, **ובתקיעה זו יש את כל ה'כוונות' וכל ה'עניינים'... לא צריכים לחשוש בזה כלל! כשיש תקיעה בשמים - זה בתכלית השלימות!...**

אותו דבר בחג הסוכות: מי שמסתכל קצת בספרים הקדושים רואה שיש בכל הנענועים כוונות עליונות; בפשטות נוטלים את הד' מינים ומנענעים לד' הרוחות ומעלה ומטה[ג], **ובכל נענוע ישנם עניינים גבוהים עד שאדם מנענע את כל העולמות!** אנחנו אנשים פשוטים, ועושים את המצוה עם אמונה פשוטה, אבל הצדיקים מכוונים אז לדברים

ג. לפי האר"י הקדוש מתחילין בדרום, אח"כ צפון, אח"כ מזרח, מעלה ומטה, ומערב. תחילה **ימין ושמאל** - שזה דרום וצפון, אח"כ **קדימה** - מזרח, **מעלה ומטה**, **ואחורה** - מערב.

עליונים [בפרט בסידור הרש"ש, שסידר זאת על כל נענוע - שיש כ"כ הרבה יחודים וכו'], **ומי יכול לחשוב אפילו שהוא יכול לזכות לנענע בשלימות כזו?...** יש אחד שיחשוב שהוא מסתכל בסידור על השמות וכו' - **אבל מה קורה אחר שמסתכל?... אתה צריך 'להיות' שם!... לראות בתוך 'מפה' - זה יפה מאד, אבל צריכים שאדם יהיה 'כל כולו' שם - שיתבטל לגמרי אל האור־אין־סוף!** ומי יכול להתפאר שכבר הגיע לדבר כזה?...

אבל כשחל יום הראשון של סוכות בשבת, ואז לא מנענעים את הד' מינים, אז מי מנענע? **כביכול הקב"ה בעצמו מנענע!** הקב"ה לוקח אותנו יחד עם כל העולם כולו, והקב"ה עושה את הנענועים האלו, **וזה כבר בתכלית השלימות...**

ואיתא בגמרא, שהנענועים מונעים את כל הרוחות־לא־טובות, ושיהיו גשמי־ברכה, ויהיה טל לברכה, ולכן מנענעים את הד' מינים לכל הרוחות. **וכשזה חל בשבת - הקב"ה עושה את הכל, כביכול!**

נחזור לעניין האושפיזין הקדושים: ביום השני של סוכות, אומרים: **'בְּמָטֵי מִינָךְ יִצְחָק'** - בבקשה ממך, יצחק, **'דְּיַתְבֵי עִמִּי'** - שב איתנו בתוך הסוכה, **'וְעִמָּךְ כָּל אוּשְׁפִּיזֵי עִילָּאֵי'** - כי כל האושפיזין מגיעים יחד אתו, ומי הם? **'אַבְרָהָם יַעֲקֹב מֹשֶׁה אַהֲרֹן יוֹסֵף וְדָוִד'** - שאר האושפיזין הקדושים שבראשם יצחק אבינו; וכן בכל יום - ביום השלישי של סוכות אומרים **'בְּמָטֵי מִינָךְ יַעֲקֹב'** - בבקשה ממך, יעקב, **'דְּיַתְבֵי עִמִּי'** - שב איתנו בתוך הסוכה, **'וְעִמָּךְ כָּל אוּשְׁפִּיזֵי עִילָּאֵי'** - כי כל האושפיזין הקדושים **'אַבְרָהָם יִצְחָק מֹשֶׁה אַהֲרֹן יוֹסֵף וְדָוִד'**; ונוסח זה מודפס בתוך הסידורים, וכדאי לאדם לומר זאת בכל פעם שעושה סעודה - פעמיים בכל יום: אחת בלילה ואחת ביום.

וכאמור, אנחנו זוכים שהאושפיזין הקדושים מברכים אותנו בכאלה ברכות שילוו אותנו כל השנה; **הברכות שאנחנו מקבלים בחג הסוכות מהאושפיזין הקדושים והעליונים - זה מלווה אותנו כל השנה!** ולכן כדאי לאדם לאכול בכל יום ב' סעודות ולומר את הנוסח הזה - או מתוך הסידור, או מתוך שלט גדול ששמים בתוך הסוכה, **ואכן כדאי לתלות כזאת 'טבלא' בתוך הסוכה, וכך זה לפני עיני האדם, ויזכור לומר זאת קודם כל סעודה - להזמין את האושפיזין הקדושים**, וכמו שאמרנו בשם הזוהר הקדוש: **יש ענין 'להזמין' את האושפיזין!** לא שאתה אוכל סעודה בלי להזמין... **מזמינים!**

ויושבים בתוך הסוכה בדרך־ארץ ובשמחה - הן אם האדם הוא לבדו, והן אם עם משפחתו, והעיקר לזכור שאנחנו יושבים תחת **'צִלָּא דִּמְהֵימָנוּתָא'** - צל האמונה! וכמו שאמרנו: **האכילה שאדם אוכל בתוך הסוכה - זו אכילה קדושה כמו אכילת שבת! בַּ'סֻּכּוֹת תֵּ'שְׁבוּ**

שֶׁבְּעַת יָמִים ר"ת 'שַׁבָּת' [ואם מוסיפים את המילה יָמִים זה ר"ת 'שַׁבָּתִי' - השבת שליי], ורבינו ז"ל אומר (ליקו"מ ח"א סי' נז) שאכילת שבת כולו קודש כולו אלקות, נמצא שֶׁמַּה שאוכלים בתוך הסוכה - זה כמו אכילת שבת; **זו אכילה קדושה וגבוהה מאד!**

אם תסתכלו בקונטרס '**חג סוכות מאיר ושמח**', תראו שמובא שם שכשאדם יושב בתוך הסוכה - הוא מסובב עם שמות קדושים מכל הצדדים; יש שש רוחות - **דרום, צפון, מזרח, למעלה** (סכך), **למטה** (רצפת הסוכה), **מערב**, והאדם יושב באמצע - זו הנקודה המרכזית שבתוך הסוכה, שזה סובב על קדושת הקב"ה וכל הקדושות הנמצאות בתוכך - בתוך נשמתך הקדושה, ואתה מסובב עם כל אלו הקדושות!

ואלו היו ז' העננים שהקיפו את עם־ישראל במדבר, שעל־שם זה עושים את הסוכה, וכמו שכתוב (ויקרא כג, מג): **"לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם"** - אלו ז' עננים שהקיפו את עם־ישראל מכל הצדדים - **דרום, צפון, קדימה, אחורה, למעלה, למטה**, ובנוסף היה ענן אחד **לפניהם מקדימה** כדי להראות מקום הליכתם, ואלו היו ז' העננים שעל־שמם אנחנו יושבים בסוכה - שגם היא בנויה **משש** רוחות כמו שש עננים, והענן השביעי הנ"ל שהולך מקדימה - **זה סובב על כל ההשפעות שאדם זוכה שיוצאות מן הסוכה לכל השנה כולה! כי זה יוליך אותך וזה ידריך אותך וזה יפלוש לך את הדרך לכל השנה!** - זהו הענן השביעי - שהולך קדימה, ובתוך הסוכה יש את **ששת הרוחות**, ובתוך האדם יש את **הקדושה**, ועם כל זה הוא מסובב...

ואיתא בדברי האר"י הקדוש, שכל קירות הסוכה - והסכך והרצפה, **כולם מלאים בשמות וצירופים קדושים** (אכן, אלו דברים הגבוהים מן השכל הפשוט שלנו, אבל אשרי הזוכה לכל הפחות לראות זאת - ומובא בקונטרס 'חג סוכות מאיר ושמח'), כי אז זוכים להיות ממש בתוך השכינה - **אתה בתוך 'גילוי שכינה'!** בתוך הז' עננים!

ובתורה כ"א (ליקו"מ ח"א), רבינו ז"ל מסביר בסוד ז' העננים - שאלו הם ז' הנרות שיש לאדם: **שתי עיניים, שתי אוזניים, שני נקבי החוטם והפה**; ובחג הסוכות מסוגל מאד לזכות לקדושתם, כי זוכין אז להיות ממש **בתוך** הקדושה הזאת!

והנה, בעת ישיבת האדם בסוכה, צריך לדעת שמלבד האכילה והשינה, איתא בגמרא (סוכה כח:) שצריכים '**לטייל**' בסוכה; ולכאורה מה יעשה אדם שיש לו סוכה "ד' על ד'" [סוכה קטנה ביותר] - איך יוכל לקיים זאת אם בקושי יש לו מקום לכיסא ושולחן?...

אך יש לזה הסבר פשוט [שמענוהו

מפי מוהרא"ש הקדוש]: רבינו הקדוש לימד אותנו איך אפשר לאדם לטייל בכל מקומות התורה! רבינו אומר (שיחות־הר"ן, סי' כח)**: 'רָאוּי לָאָדָם שֶׁיַּעֲבֹר וְיֵלֵךְ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים וְלִלְמֹד כֻּלָּם כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בְּכָל מָקוֹם. כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא הַשָּׂרִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהוֹלְכִים וְעוֹבְרִים בַּמְּדִינוֹת, וּמוֹצִיאִים הוֹצָאוֹת רַבּוֹת עַל זֶה, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל אַחַר כֵּן לְהִתְפָּאֵר וְלוֹמַר שֶׁהָיָה בַּמְּדִינוֹת, כְּמוֹ שֶׁדֶּרֶךְ הַשָּׂרִים לְהִתְפָּאֵר וְלוֹמַר: הָיִיתִי בְּוִואַרְשָׁא וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה. כְּמוֹ כֵן רָאוּי שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל מְקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהִתְפָּאֵר בָּעוֹלָם הַבָּא שֶׁהָיָה בְּכָל מָקוֹם דְּהַיְנוּ בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים'; נמצא שזה ג"כ נקרא 'טיול', וא"כ שפיר יכול האדם 'לטייל' בתוך הסוכה...**

ובמה יטייל? הנה הדפסנו ב"ה **בי"ת סוכה**, ויש לזה קשר מיוחד לחג הסוכות, כי רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' רסו) שמהסוכה יוצא התורה, ורבינו עושה קשר בין חג הסוכות לחג שבועות, שהנה אמנם חג שבועות יהיה רק עוד למעלה מחצי שנה, אבל בסוף חג הסוכות יש את **שמיני עצרת - שמחת תורה**, שאז שמחים עם התורה, ועושים סיום על התורה, ומתחילים ספר בראשית - 'תורה שבכתב', ויחד עם זה שמחים עם תורה שבעל־פה - **אשרי מי שיעשה התחלה חדשה בכל מיני לימודים בתורה הקדושה!**

נמצא שישנו קשר הדוק בין חג סוכות אל התורה הקדושה, ומעתה עלינו להבין: מדוע דווקא **בי"ת**? כי רבינו ממשיך שם ומביא את הפסוק (בראשית לג, יז): **"וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** [רבינו אומר: **וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת**, רָאשֵׁי־תֵבוֹת **סִיָּון** שֶׁהוּא זְמַן קַבָּלַת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־כֵּן אַחַר סֻכּוֹת בָּא שְׁמִינִי־עֲצֶרֶת וְשִׂמְחַת־תּוֹרָה, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי הַסֻּכָּה זוֹכִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בִּשְׁלֵמוּת]; כי חג הסוכות הוא כנגד יעקב אבינו שאצלו כתוב בפירוש "וְיַעֲקֹב נָסַע **סֻכֹּתָה** וַיִּבֶן לוֹ **בָּיִת**"[ד], נמצא שכשאדם זוכה ללמוד את **הבי"ת הקדוש** בתוך הסוכה, הרי הוא ממש מקיים "וְיַעֲקֹב נָסַע **סֻכֹּתָה** וַיִּבֶן לוֹ **בָּיִת**" - שהוא בונה **בי"ת** בתוך **הסוכה**...

אכן, גם אם הוא צריך לצאת - הוא יכול ללמוד מחוץ לסוכה, לא מוכרח ללמוד **רק** בתוך הסוכה... אבל לכל הפחות ילמד קצת בתוך הסוכה איזה לימוד, ועי"ז מקיים "וְיַעֲקֹב נָסַע **סֻכֹּתָה** וַיִּבֶן לוֹ **בָּיִ"ת**" - שבתוך הסוכה לומד **בי"ת סוכה** [וזה מלבד לימודי הבי"ת הרגילים

ד. איתא בטור, ששלושת הרגלים מכוונים כנגד האבות הקדושים; חג הפסח כנגד אברהם אבינו - כי אז הגיעו אליו המלאכים ואפה להם מצות; חג שבועות כנגד יצחק אבינו - שהוא כנגד התורה הקדושה (מדת הגבורה), וחג הסוכות כנגד יעקב אבינו, כי אצל יעקב אבינו כתוב בפירוש "**וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה**".

שצריכים, שבהם ג"כ מקיימים "**וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת**"], והיא לא מסכת כ"כ ארוכה כי־אם **נ"ו דפים**, אבל גם אם לא הספיק ללמוד את כולה - ישים 'סימנייה' היכן אוחז, והקב"ה יתן את החיים והבריאות וימשיך שנה הבאה מהיכן שאוחז... **לכל הפחות נתחיל!** גם אם למדת שבעה דפים - אל תשים בגניזה... שמור זאת ב'מדף', ותמשיך בעז"ה שנה הבאה!

ובכך אדם זוכה שיש לו את **הבי"ת הקדוש**, והוא זוכה לקיים את העניין של "**טיול**" בתוך הסוכה... איך אפשר 'לטייל' בסוכה הקטנה הזאת?... **אכן כן! טיילתי בסוכה!**

כמו־כן הנה ב"ה זכינו במתנת חינם ל'**שוט"ר קדוש**' של חג הסוכות - **רמב"ם, טור ושו"ע** של הלכות סוכות, וגם עם זה יכולין **לטייל** בתוך הסוכה!

ובעניין זה נספר, שהנה ב"ה פה יש מקום לבנות סוכות, אבל בחו"ל - בפרט כשאדם גר בתוך עיר - זה לא כ"כ קל... זה לא כמו פה, שיש בית עם מרפסת וכו' ויכולים לבנות סוכה, שם הדבר קצת יותר קשה, ובפרט כשגרים בתוך בנין גדול, ואין מקום לכל אחד לעשות סוכה פרטית, אז בהרבה בתים עושים סוכות על מדרגות חיצוניות שנועדו לשעת־חירום [כשיש שריפה ח"ו וכדו'], ואמנם זה לא מקום גדול, אבל אפשרי לבנות שם סוכה, ואכן הרבה בונים שם סוכות.

אך דא עקא, שזהו נגד החוק... לפי החוק אלו מדרגות שנועדו לשעת־חירום, ואסור לבנות שם כלל וכלל, ומה היה קורה הרבה פעמים? ראה זאת איזה שוטר, והגיע ונתן דו"ח, ובתוך הדו"ח כתוב **שמוכרחים לפרק את ה'מבנה' בתוך שבוע...** בשמחה רבה קיבלו את הבשורה - שאפשרי לפרק אחר שבוע, ואכן תיכף שעבר סוכות - פירקוה, והכל בא על מקומו לשלום...

והנה אדם זוכה להיות עם ה'שוט"ר קדוש' בתוך הסוכה, אז הוא לא מפחד שיגיע שוטר... אנחנו כבר מקדימים לנו את ה'שוט"ר הקדוש', ואנחנו מטיילים בתוך הסוכה, ואם יבוא שוטר - 'הנה, יש לנו כבר שוט"ר קדוש!'...

ואין ה'שוט"ר קדוש' כ"כ ארוך, אלא כמה פרקים ברמב"ם, וכן סימנים בטור ובשו"ע, **ואיזה 'טיול קדוש' אפשר לאדם לטייל בתוך הסוכה עם ה'שוט"ר הקדוש'!** ולכל הפחות ילמד קצת... אשרי הזוכה לזה!

זו קדושת הסוכה, שמשפיעה על האדם אמונה קדושה שתלווה אותו לכל השנה כולה! שזהו "**וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת**" - בפשטות סובב על **בנין בית**, ואכן **לימודי הבי"ת** הם סגולה לשלום־בית, לבנות בית, לקנות בית - להכל! **וכמה זה שייך ביותר בחג הסוכות - שכל העניין**

של סוכה זה 'תֵּשְׁבוּ כְּעֵין תָּדוּרוּ' - שאתה יוצא מהבית, בבחינת 'צֵא מִדִּירַת קֶבַע' - אתה יוצא מהדירה הקבועה שלך, 'וְשֵׁב בְּדִירַת עֲרַאי' - דירה זמנית, ומהי התכלית? שיצאת לחוץ, ובנית לעצמך סוכה במקום שבדרך־כלל הוא מקום של רשות הרבים ולא כ"כ שמור וכו', אבל עכשיו אתה מקדש גם את המקום הזה! שזה כל העניין של סוכה - שמקדשים גם את המקום בחוץ! מגלים שאפשר לאדם להיות דבוק בהקב"ה גם כשהוא מסתובב בחוץ!

בתוך הבית - זה מקום שמור, אבל כשיוצא מן הבית - מתחילים ניסיונות גדולים... אדם מסתובב על הרחוב, וישנם ניסיונות וכו', **אבל בחג הסוכות בונים גם בחוץ דירה קדושה, ובזה מגלים שהשכינה הקדושה איתנו!**

וע"י שאדם יושב שבעה ימים בסוכה - זה נותן לו כוח כל השנה, שבכל מקום שהוא מסתובב - הוא ג"כ נמצא בתוך הז' **עננים הקדושים**, שזה **קדושת ז' הנרות** שיש על פני האדם - שתי עיניים, שתי אוזניים, שני נקבי החוטם והפה, **ובעת שאדם יושב בתוך הסוכה מאד מסוגל לבקש על זה מהקב"ה!**

אז הזכרנו ענין של **טיול בתורה** בתוך הסוכה, ומה עם **טיול בתפילה**? רבינו מזכיר בכמה שיחות, שיש ענין גדול לצאת לאיזה הר או שדה כדי להתבודד עם הקב"ה, וכמובא בשיחות־הר"ן (סי' קמד, קסג, רכז) מעלת הענין שאדם יוצא לטייל בהתבודדותו, וגם רבינו בעצמו היה הולך לטייל, ואפילו כשהיה כבר בסוף ימיו - ג"כ נסע עם אנ"ש לטייל, וכמובא בשיחות־הר"ן שם: **'כְּשֶׁבָּא מִלְּעִמְבֶּרְג, וְהָיָה עֲדַיִן הַחוֹלַאַת שֶׁלּוֹ, דְּהַיְנוּ הַהוֹסְט** (שִׁעוּל) **מִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְאָז הָיָה נוֹסֵעַ כְּמַעַט בְּכָל יוֹם לְטַיֵּל סָמוּךְ לָעִיר לִרְפוּאָה, וּשְׁאָר כַּוָּנוֹת נוֹרָאוֹת שֶׁהָיָה לוֹ בָּזֶה. וְשָׁמַעְנוּ מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ אָז בְּדַרְכּוֹ הַטִּיּוּל כַּמָּה תּוֹרוֹת וְכַמָּה שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים. גַּם הַמַּאֲמָר הַמַּתְחִיל: "דַּע כְּשֶׁאֶחָד מִתְפַּלֵּל בַּשָּׂדֶה", הַנֶּאֱמָר עַל פָּסוּק** (בְּרֵאשִׁית כ"ד) **"וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה" וְכוּ'** (בְּלִקּוּטֵי תִּנְיָנָא סִימָן י"א), **נֶאֱמַר גַּם־כֵּן אָז בְּעֵת שֶׁנָּסַעְנוּ עִמּוֹ לְטַיֵּל. וְעָמַדְנוּ בְּשָׂדֶה אֶחָד וְיָרַדְנוּ מֵהָעֲגָלָה, וְהוּא הָיָה עֲדַיִן יוֹשֵׁב עַל הָעֲגָלָה וְעָמַדְנוּ סְבִיבוֹ. בְּתוֹךְ כָּךְ הִגִּיעַ שְׁעַת הַמִּנְחָה, וְהָיִינוּ רוֹצִים לְהִתְפַּלֵּל שָׁם, אָז אָמַר הַתּוֹרָה הַנַּ"ל. וְהָעִנְיָן שָׁם: שֶׁכְּשֶׁמִּתְפַּלְּלִין בַּשָּׂדֶה אֲזַי כָּל הָעֲשָׂבִים וְכוּ' נִכְנָסִין לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה וְכוּ' עַיֵּן שָׁם. וְאָמַר אַחַר־כָּךְ, שֶׁכְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹמְדִים סְבִיבוֹ הוּא רוֹאֶה כָּל הָעֲשָׂבִים, אֵיךְ כָּל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב דּוֹחֵק עַצְמוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהָעוֹמְדִים שָׁם כְּדֵי לַעֲלוֹת וְלִכָּנֵס בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ כִּפְי הַמְבֹאָר בַּתּוֹרָה הַנַּ"ל'.**

והנה, כל זה נאמר על כל השנה, ומה עושים בסוכות? **בחג הסוכות בורחים לתוך הסוכה, ובתוך הסוכה יש לנו את ההר, השדה והבית!** כי רבינו ז"ל אומר

(ליקו"מ ח"א סי' י) שצריכים להעלות את התפילה מהר לשדה ומשדה לבית ['הָשֵׁב' ר"ת ה'ר ש'דה ב'ית, שצריכים לעשות תשובה וכו'], ואכן יכולין לקיים זאת כל השנה - שאדם הולך קצת בשדה או בהר, **אבל בתוך הסוכה יש לנו את הכל - הן הר, הן שדה והן בית,** ומקיימים "וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ **בָּיִת**"...

נמצא אפוא, שמאד מסוגלת התפילה בתוך הסוכה, **ואשרי לאדם שהוא מתבודד קצת בתוך הסוכה!** אכן, נמצאים גם עם המשפחה בסעודה וכו', **אבל יש שבעה ימים שלמים, ואפשר לאדם למצוא חמש דקות שבהן אפשר לו לחטוף התבודדות!** האשה מבשלת את האוכל או הלכה לטיול, וגם הילדים הלכו, **עכשיו תתבודד חמש דקות בתוך הסוכה!** סגור את העיניים שלך, ועכשיו אתה בתוך השדה וההר...

ובפרט כן הדבר בשעת הנענועים; דהנה ידוע, ששלימות מצות נענוע ד' מינים היא בתוך הסוכה [כן איתא בזוהר, וכך נהגו חסידים ואנשי מעשה], ואמנם בשעת ההלל נמצאים בבית־הכנסת, אבל כשמקיימים את המצוה [עפ"י רוב קודם התפילה] - מנענעים בסוכה, וזו 'מצוה מן המובחר'. והנה כשאדם אוחז את הד' מינים בתוך הסוכה - הרי הוא ממש בתוך השדה ובתוך גן נהדר... יש לך עצי תמרים - **הלולב,** יש 'פרי עץ הדר' - **האתרוג,** וכן יש לך **הדסים** - בעלי ריח טוב, ויש **ערבות** - כמו על יד הנחל... נמצא שאתה עכשיו נמצא בתוך שדה וגן נהדר...

וכשאוחז את הד' מינים בידו, יזכור שהוא אוחז כביכול את הקב"ה ביד, וכמו שאמר רבינו על המצות הקדושות: **'כשאדם תופס מצה ביד, הוא תופס כביכול את הקב"ה ביד!'...** ואת המצות יש מצוה **לאכול,** אבל את הד' מינים המצוה היא **לאחוז,** ואז זוכה לאחוז את הקדושה בידיו, וכמו שאומרים ביה"ר קודם נטילת לולב[ה] [המודפסת בדרך־כלל לפני הלל[ו]]: **'יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ... בִּפְרִי עֵץ הָדָר וְכַפּוֹת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבֹת**

ה. אלו דברים שצריכים להגיד אותם! לא שאדם יקח את הד' מינים ויברך במהירות ויקיים את המצוה בזריזות... **זו מצוה שבאה פעם בשנה בימי חג הסוכות, וכמה נפלא שאדם יאמר בכל יום קודם נטילת לולב את ה'יהי רצון' בכוונה רצויה!**

ו. מדוע זה מודפס דווקא קודם הלל? כי יש הרבה שמתפללים 'ותיקין' תמיד, וגם בחג הסוכות, והנה את מצות נטילת ד' מינים צריכים לקיים **ביום** [לא נוטלים לולב קודם נץ החמה, וכמו תפילת העמידה - שמתחילים אחר נץ החמה (ואכן בדיעבד יוצאים גם מעלות השחר, אבל לכתחילה לא מתפללים קודם הנץ), וכן שאר מצוות כגון ברית מילה ותקיעת שופר - מקיימין אותם רק ביום, אחר נץ החמה], נמצא שהתפלל בתפילת 'ותיקין' - איננו יכול ליטול הד' מינים קודם התפילה, כי עדיין לאו זמניה, וזו הסיבה שתפילה זו מודפסת קודם הלל, כי אחר שהתפללו תפילת העמידה, ואמרו חזרת הש"צ, נכנסים אל הסוכה, ושם מקיימים את מצוות נטילת הלולב, ואח"כ חוזרים לביהכנ"ס להגיד את ההלל יחדיו.

וְעַרְבֵי נָחַל אוֹתִיּוֹת שִׁמְךָ הַמְיֻחָד' - אתה תופס את הד' מינים, אתה תופס כביכול את ד' אותיות שמו יתברך! **'תְּקָרֵב אֶחָד אֶל אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים בְּיָדִי'** - אומרים פה דברים מאוימים כ"כ עד שזה פחד אפילו לאומרם, אבל זה מה שחכמינו הקדושים תיקנו לנו... [התפילות הללו מקובלות עפ"י רוב מהאר"י הקדוש, מ'שערי ציון'; התפילות האלו מגיעות ממקום קדוש!], וממשיכים לומר: **'וְלֵידַע אֵיךְ שִׁמְךָ נִקְרָא עָלַי'** - עי"ז אדע איך השם שלך, רבש"ע, נקרא עלי, ואזי: **'וְיִירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלַי'** - כל הקליפות יפחדו מלגשת אליי! כי אם אדם אוחז עצמו עם המלך - כל הקליפות בורחים... **אדם שהוא אחוז ביחד עם המלך - אף־אחד לא יתקרב אליו! כולם מפחדים!** ולכן בשעה שאדם לוקח את ד' המינים - כולם בורחים ממנו... וממשיכים לומר: **'וּבְנַעֲנוּעִי אוֹתָם תַּשְׁפִּיעַ שֶׁפַע בְּרָכוֹת מְדַעַת עֶלְיוֹן לִנְוֵה אַפְרִיוֹן לִמְכוֹן בֵּית אֱלֹקֵינוּ'** - יהיו כ"כ הרבה ברכות!

וגם את ה'יהי רצון' הזה מדפיסים בגדול ותולים על קיר הסוכה (וכמו הזמנת האושפיזין הנ"ל), יחד עם ברכות נטילת לולב, שביום הראשון של סוכות הן שתי ברכות - 'על נטילת לולב' ו'שהחיינו' [**אכן בשנה זו שחל היום הראשון בשבת - מברכים 'שהחיינו' ביום השני**].

אלו הקדושות הגדולות שאנחנו זוכים עכשיו להיכנס לתוכן!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה בעזרת ה' לקבל את החג הקדוש בשמחה עצומה, בקדושה וטהרה, ונזכה לפעול כל הישועות, ונזכה שיתקיים (ויקרא כג, מב): **"כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת"** - נקרב את כל העולם כולו! נפיץ להם קונטרסים קדושים שיֵדעו 'מה קורה כאן' - מה זה חג הסוכות הקדוש, ובקרוב תתגלה שכינת עוזו יתברך לכל העולם כולו, משיח צדקנו יבוא ותהא הגאולה השלימה!

לרפואת ר' שלמה ברוך בן רבקה